

**Open
Ruimte
Platform**

NAAR EEN KLIMAATROBUUST LANDSCHAP VOERSTREEK

Vlaamse
overheid

Vlaanderen
verbeelding werkt

Hoofdoelstelling

Realiseren van een **klimaatrobuuste en veerkrachtige open ruimte** voor de opvang van de gevolgen van klimaatverandering...

... valleibreed & multifunctioneel

✓ aanpak vanuit **landschapslogica**

✓ **Systeembenadering** = hydrologisch systeem van bron tot monding van plateau tot dalbodem

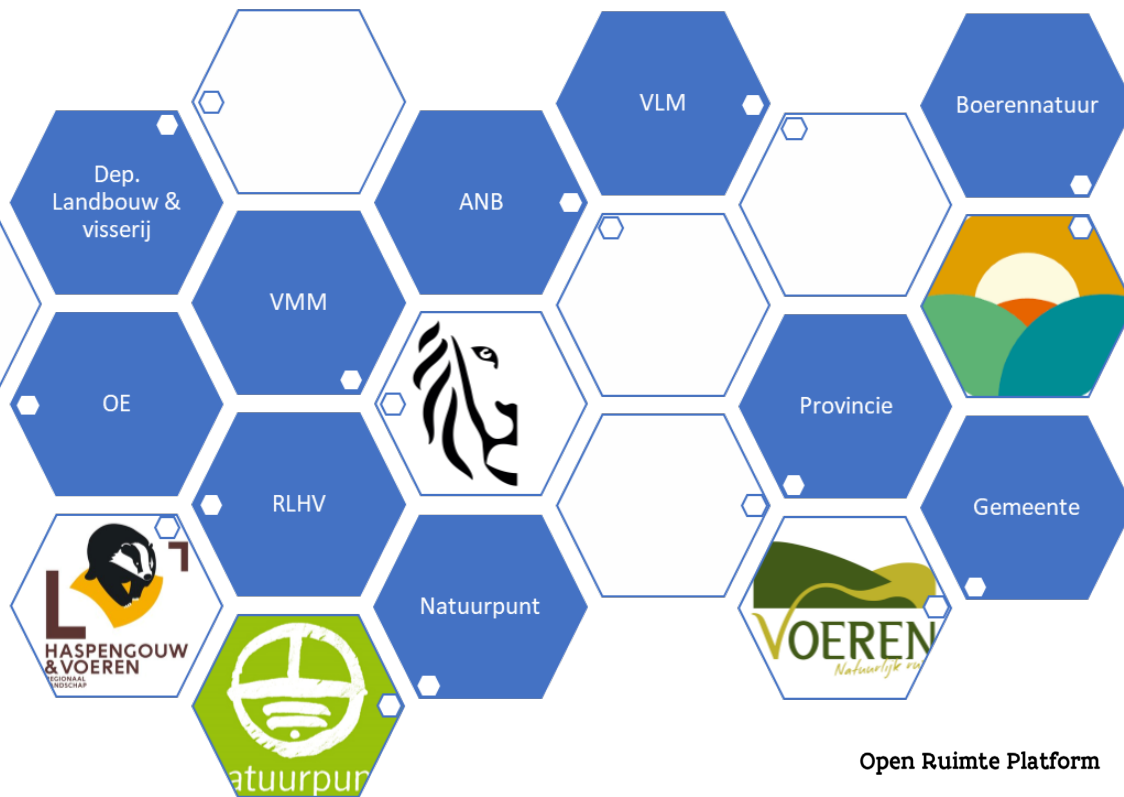
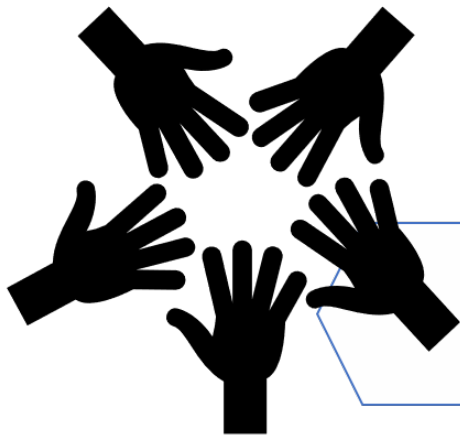
... via een **dynamische en gebiedsgerichte procesaanpak**

Aanleiding

Droogtegevoeligheid is hoog, met name op zonbeschenen hellingen in landbouwgebied (2018, 2019, 2020) /Jaarlijks grote impact agv **erosie**, met landbouwschade, modderstromen, sediment- en nutriëntenafvoer naar waterlopen (jaarlijks) /**Overstromingen** met grote gevolgen voor leefbaarheid in dorpskernen (2018, 2020, 2021)

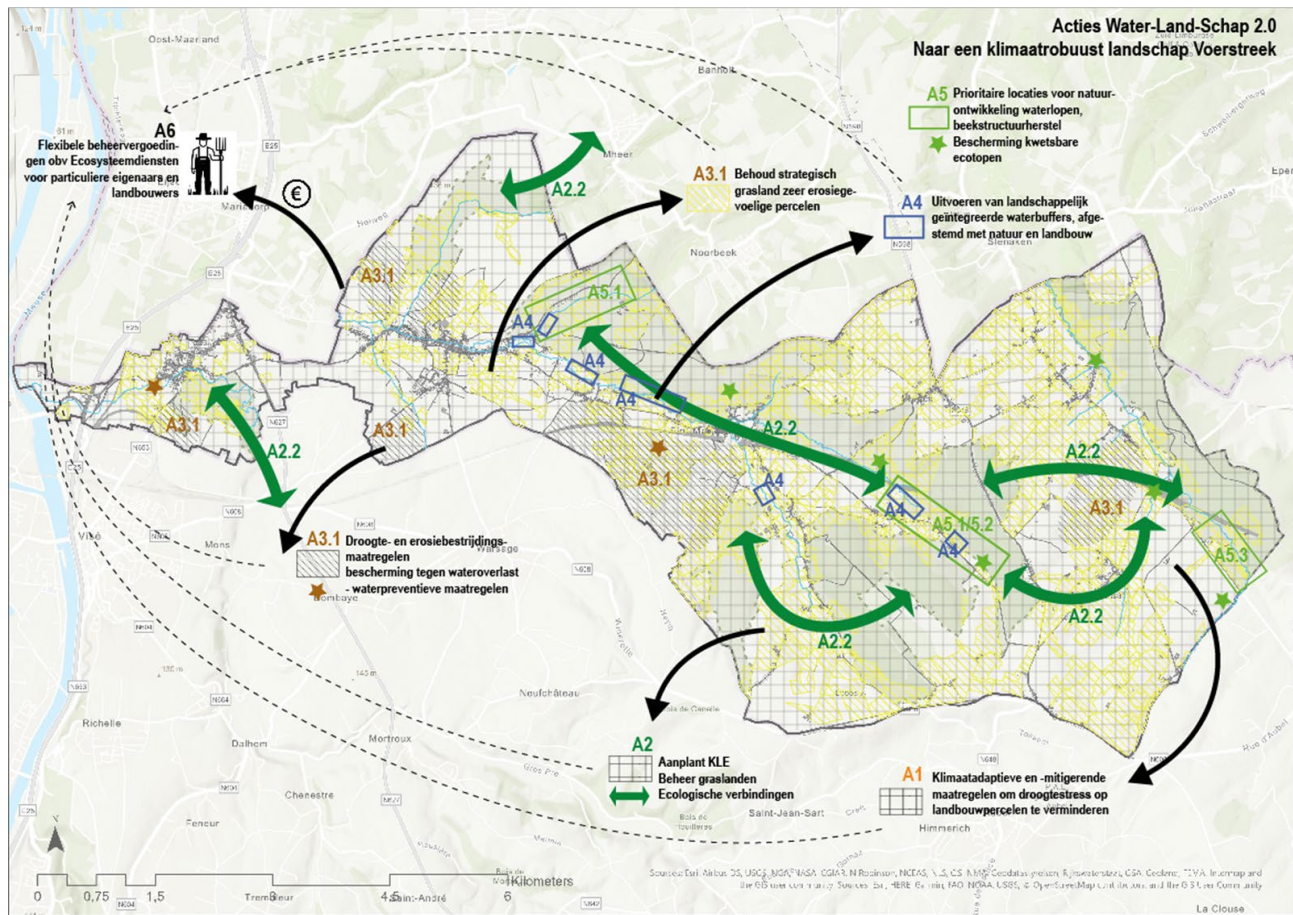

Gebiedscoalitie

Projectgroep Voerstreek

Acties

ACTIE I: Klimaatadaptieve en –mitigerende maatregelen om droogtestress op landbouwpercelen te verminderen (trekker: gemeente)

- stimuleren **alternatieve teelten en technieken**
- stimuleren van **alternatieven voor oppompen van water** uit waterlopen
- **drainages** omvormen of verwijderen
- het verwerken van **snoeihout tot houtsnippers** uit beheer holle wegen en graften
- gebruik van **compost** tbv verbeteren bodemstructuur landbouwpercelen

Infiltratie bevorderen

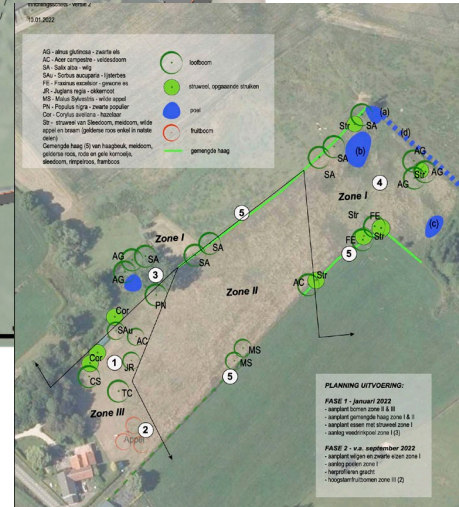

ACTIE II: Aanplant en beheer KLE & realisatie ecologische verbindingen (trekker: RLHV)

- Het **aanplanten** van (voeder) hagen, heggen en houtkanten, op taluds en op perceelsranden bij landbouwers en particulieren;
- verbeteren **leefgebied voor soorten** die een open, agrarisch landschap verkiezen;
- **Herstel groeninfrastructuur**: achterstallig beheer/natuurherstel/ beekbegeleidende aanplantingen;
- **demoproject "swales"**

ACTIE II: Aanplant en beheer KLE & realisatie ecologische verbindingen (trekker: RLHV)

ACTIE III: Droogte- en erosiebestrijding/bescherming tegen wateroverlast (trekker: gemeente)

- **voorkoming erosie**, water- en modderoverlast
- **waterpreventieve maatregelen:** infrastructuurwerken ter bevordering van infiltratie, vertraagde afstroming en/of voorkoming van waterschade gekoppeld aan rioleringswerken/wegeniswerken
- beheer&advisering mbt **historisch permanent grasland**, behoud **strategisch grasland**

Afstromvertragen

ACTIE III: Droogte- en erosiebestrijding/bescherming tegen wateroverlast (trekker: gemeente)

ACTIE IV: Landschappelijk geïntegreerde waterbuffers in stroomgebied Voer (trekker: provincie & VMM)

- Ontwerp- en uitvoeringsplannen voor selectie van **zeven locaties voor waterbuffers**, afgestemd met de aanwezige **natuurwaarden**, geïntegreerd in het **landschap** en afgestemd met de aanwezige **landbouwfunctie**
- Ambitie waterbuffercapaciteit: min. 20 000 m³

Water ophouden/bufferen

ACTIE IV: Landschappelijk geïntegreerde waterbuffers in stroomgebied Voer (trekker: provincie & VMM)

ACTIE V: Natuurontwikkeling waterlopen en beekstructuurherstel (trekker: provincie & RLHV)

- Beekstructuurherstel, vismigratieknelpunten oplossen, inrichting **natte natuur**, ontwikkeling natuurgrasland (**Noorbeek, Voer, Veurs**)
- beekstructuurherstel en inrichting **natte natuur Gulp** (inclusief ontwerp inrichtingsplan)
- Bescherming **kwetsbare ecotopen**: beschermen van (kleinere) waardevolle habitats in afstromingsgebieden/ beekvalleien

Water ophouden/bufferen

ACTIE V: Natuurontwikkeling waterlopen en beekstructuurherstel (trekker: provincie & RLHV)

ACTIE VI: Instrumentarium voor vergoeding ecosysteemdiensten (trekker: RLHV & VLM & projectgroep)

- Opmaak beheervisie
- Opmaak beheerpakketten
- Verankering toekomst

Trots!

- Dynamische samenwerking
- Draagvlak in de regio door langdurige samenwerking dankzij RLHV-werking (sinds 2003), Onderzoeksagenda VLM (2014-2017), Charter (2018), Gulpdalproject (2018 – 2023), Kandidatuur Landschapspark Grenzeloos Bocageland (2022-2023) – etc...

Samen sterk in de Voerstreek

Samen ijveren we om te komen tot een evenwichtige duurzame ontwikkeling van de natuur-, landschaps- en erfgoedwaarden en van de landbouw in de Voerstreek, met het oog op het behoud en de verbetering van de leefkwaliteit, het ondersteunen van een leefbare landbouw, het behoud en de instandhouding van erfgoed en natuur, het herstel van de ecologische waterkwaliteit, de afname van het risico op overstromingsschade en het weloverwogen toeristisch-recreatief medegebruik van het Voerens landschap

Partners: Agentschap voor Natuur en Bos
Agentschap Oriëntatie erfgoed
Departement Landbouw en Visserij
Vlaamse Milieumiddelings
Vlaamse Landbouwschaps
Provincie Limburg
Gemeente Voerze

A landscape photograph of a valley with rolling green fields, scattered trees, and a small settlement in the distance. The sky is clear and blue.

Tips & tricks?

- Werk bottom-up
- Participatief
- Neem de tijd
- Keukentafelgesprekken
- Ontzorgen

Uitdagingen / vraagstukken?

- Vertrouwen in de overheid is tot dieptepunt gezakt
- Sectorale aanpak doorbreken is lastig
- Grensoverschrijdende problematiek zorgt voor perverse situaties

Open Ruimte Platform

Verenigt de expertise & creativiteit
van diverse actoren en sectoren
in Vlaanderen rond open ruimte.

Meer info vind je op

www.vlaanderen.be/open-ruimte-platform

Vlaamse
overheid

Vlaanderen
verbeelding werkt

